

Przewodnik

Miesięcznik Okręgu

Podkarpackiego PZN

(65)

05/2010 ISSN 1897-841X

Tyle jesteś wart ile drugiemu pomożesz...

Wiosna, to pora radosna

Spis treści:

- *Kondolencje dla każdego z Nas* str.3
- *Maj 2010 – felieton* str.4
- *Co nieco o historii i dniu dzisiejszym Koła PZN w Leżajsku* str.7
- *Tegoroczne drugie*..... str.12
- *Ewa Lekowska*..... str.15
- *Witryna poetycka* ..... str. 17
- *Wielkanocne jajko AD 2010*..... Str.20

Rodzinie i Bliskim

Lecha Kaczyńskiego

Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

Jego Małżonki

Marii Kaczyńskiej

oraz

Rodzicom i Bliskim

Ofiar tragicznej katastrofy lotniczej pod Smoleńskiem

najszczerze wyrazy współczucia składa cały stan osobowy

Okręgu Podkarpackiego Polskiego Związku Niewidomych

Miesięcznik Okręgu Podkarpackiego Polskiego Związku Niewidomych

Wydawca: Zarząd Okręgu Podkarpackiego PZN w Rzeszowie

Skład redakcji:

Redaktor Naczelny, koordynator: "Zygflor" - Zygmunt Florczak

Skład komputerowy: Agnieszka Płonka

Współpracują: Lucyna Krzan, Kazimierz Bacewicz, Zuzanna Ostafin

Adres siedziby redakcji: 35-201 Rzeszów, Plac Dworcowy 2,

tel. (017) 85 24 738, fax. (017) 86 22 328,

e-mail: podkarpacki@pzn.org.pl

www.podkarpacki.pzn.org.pl

Kondolencje

dla każdego z **Nas** ...

KATYŃ 1940
KATYŃ 2010

10 kwietnia 2010 r. - w Wigilię Niedzieli Miłosierdzia Bożego - lecący do Smoleńska wraz z **Marią i Lechem Kaczyńskim** - prezydentem **RP** -, przedstawicielami parlamentu, duchowieństwem, **MON**, środowisk kombatanckich oraz centralnych urzędów państwa na obchody 70-tej rocznicy zbrodni katyńskiej (razem **96 osób**) - podchodzący kolejny raz do lądowania - rozbił się rządowy samolot **Tu – 154M**.

W takich okolicznościach wydarzyła się największa tragedia Naszego Narodu - jednocześnie jeden z największych dramatów współczesnego świata -, w jednej chwili zginęła głowa państwa, zginęły elity naszego Narodu, zginął kwiat polskiego życia politycznego.

Przez 8 dni po tej tragedii przeżywaliśmy Żałobę Nordową, państwo próbowało otrząsnąć się po niepowetowanej stracie swych największych Synów i Córek.

*Cóż w takiej sytuacji powiedzieć? - znajomemu składa się kondolencje; cóż rzec, gdy tragedia dotyka całego Narodu, gdy Odeszli od nas Ci, dla których **Służba Ojczyźnie była kapłaństwem** ?*

Ufni w Miłosierdzie Boże módlmy się za Nich i o Ich wejście do Królestwa Bożego, codziennie zawierzajmy Stwórcy nasz Naród, jego dobro i jego sprawy - tak jak to niegdyś w chwili próby czynili nasi przodkowie...

Boże - mniej w Swej opiece Polskę i Naród cały, daj mądrze przejść przez trudne zawirowania dziejów, pobłogosław tym, którzy przejmą ster rządów i spraw, abyśmy pomimo niepowetowanych strat umocnieni Duchem Świętym potrafili wyjść z kryzysowej sytuacji.

Ojcze Przedwieczny mniej Miłosierdzie dla nas, kraju naszego i świata całego. Amen

MAJ - to piąty – wiosenny - miesiąc w roku i wedle używanego w Polsce kalendarza gregoriańskiego ma 31 dni. Swą nazwę wywodzi od imienia rzymskiej bogini **Mai** – matki boga *Merkurego* – i od niej nazwa została zapożyczona przez większość języków europejskich.

W języku polskim określenie – *maj, maic* – oznacza tyle, co *stroić*; oprócz tego stanowi synonim młodej ziemi, która w całej krasie występuje tylko w tym miesiącu. Wedle starej legendy *Bóg Ojciec* właśnie w maju stworzył świat.

Maj, to ostatnie przymrozki i zimna Zośka, budzące się do życia owady, kwitnące piwonie, konwalie, tulipany, dzikie lecznicze zioła i ... niezapominajki oraz kwitnące drzewa, np. kasztanowce.

Maj, to mieniące się kwieciami łąki i porażający swą żółcią rzepak, to czas matur i przebijania się w zwiewne odzienie – szczególnie przez kobiety – co niewątpliwie sprzyja pobudzeniu wyższych uczuć związanych z oddziaływaniem Amorka i jego „strzałami” *zwróconymi ku płci przeciwnej*. Niewątpliwie maj również kojarzy się z kościelnymi „majówkami” ,I Komuniami oraz obchodami najpiękniejszego święta - Dnia Matki.

Reasumując: „**Boże daj, Boże daj, aby wiecznie trwał nam maj**”

W ten czas będziemy wspominać:

- **1 maja – Święto Pracy.** *Tego dnia w poniżej podanych latach:*

1890 – po raz pierwszy obchodzono święto 1 maja

1930 – na terenie całej Polski wprowadzono układ miar metrycznych

2004 – Polska - wraz z innymi dziewięcioma państwami - została przyjęta do **Unii Europejskiej**

- **2 maja – Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej**

Białe z czerwonym – powiewa nad nami

Znaku Ojczyzny – leć przed Polakami.

„Miej czyste myśli” – kolor biały znaczy,

„Nieś krew za wolność” – czerwony tłumaczy.

- **3 maja – Święto Narodowe - Matki Bożej Królowej Polski**

W tym dniu – **3 maja** - z perspektywy dziejów wspominamy:

1791 – Sejm Czteroletni uchwalił **Konstytucji 3 Maja**

1660 – w Oliwie zawarto pokój pomiędzy Polską, a Szwecją, na mocy którego król Jan Kazimierz zrzekł się praw do tronu szwedzkiego, a Polska zatrzymała część Inflant.

1950 – została nadana pierwsza audycja *Rozgłośni Polskiej „Radia Wolna Europa”*.

- **4 maja 1910** r. urodził się **Jerzy Waldorff** – pisarz, publicysta, krytyk muzyczny; inicjator i przewodniczący Komitetu Opieki nad Starymi Powązkami w Warszawie (zm. 1999 r.).
- **6 maja 1820** r. w Wilnie **Tomasz Zan** założył „*Towarzystwo Przyjaciół Pożytecznej Zabawy*” – jawną patriotyczną organizację studencką propagującą hasła doskonalenia moralnego. W tym dniu w **1840** r. w Wielkiej Brytanii w oficjalnym obiegu pojawił się pierwszy znaczek pocztowy (tzw. **Penny Black**).
- **7 maja 1840** r. urodził się **Piotr Czajkowski** - rosyjski kompozytor, twórca opery „*Eugeniusz Oniegin*” i znakomitych baletów „*Jeziro łabędzie*” i „*Dziadek do orzechów*” (zm. 1893 r.).
- **7 maja 1990** r. **Polskie Radio** rozpoczęło nadawanie audycji dla Polaków na Wschodzie.
- **8 maja** – **Międzynarodowy Dzień Zwycięstwa**. W tym dniu - w/g czasu zachodniego - hitlerowskie Niemcy w 1945 r. podpisały akt bezwarunkowej kapitulacji. Tego dnia w Europie zakończyła się II wojna światowa.
- **8 maja** – to **Międzynarodowy Dzień Czerwonego Krzyża** obchodzony w rocznicę urodzin **Henriego Duanta** (1828 – 1910) – szwajcarskiego filantropa, współtwórcy **Czerwonego Krzyża**.
- **10 maja 1520** r. urodził się **Stanisław Karnkowski** – biskup kujawsko-pomorski, arcybiskup gnieźnieński. W **1569** r. założył we Włocławku pierwsze w Rzeczpospolitej Seminarium Duchowne istniejące do dziś (zm. 1603 r.).
- **11 maja 1820** r. zmarł **Aleksander Mackenzie** - szkocki kupiec, podróżnik i odkrywca, badacz Ameryki Północnej (ur. 1755).
- **12 maja 1935** r. zmarł **Józef Piłsudski** – polityk, mąż stanu, Marszałek Polski, współtwórca niepodległej Polski (ur. 1867 r.).
- **13 maja 1950** r. w *Wielkiej Brytanii* odbył się pierwszy w historii wyścig **Formuły 1**.
- **14 maja** – to **Dzień Farmaceuty**
- **14 maja 1930** r. zmarł **Władysław Orkan** – właśc. *Franciszek Smereczyński* – poeta, nowelista, dramatopisarz, publicysta, żołnierz Legionów Polskich, autor opisów życia podkrakowskiej wsi (ur 1875)
- **15 maja 1961** r. w Laskach zmarła **Róża Maria Czacka**

(*obszerne opracowanie o niezwykłej Kobiecie w czerwcowym „Przewodniku”*)

- **15 maja** – **Święto Polskiej Niezapominajki**
- **15 maja 1953** r. w Przemyśle powstała Spółdzielnia Niewidomych „**Start**” – pierwszy w naszym regionie zakład produkcyjny dający zatrudnienie ludziom z dysfunkcją wzroku w obiekcie Spółdzielni jak też w formie „chałupniczej” – tj. w miejscu zamieszkania inwalidy wzroku. (*obszerniejsze omówienie obecnej*)

sytuacji ekonomicznej SN „Start” oraz aktualnego profilu produkcji w najbliższym wydaniu „Przewodnika”)

- **15 maja 1850** r. urodził się **Jan Beyzym** – polski jezuita, misjonarz, duszpasterz i opiekun trędowatych na Madagaskarze, błogosławiony (zm. 1912 r.).
- **16 maja** – **Wniebowstąpienie Pańskie**
- **16 maja 2000** r. zmarł **Andrzej Szczypiorski** – aktor, pisarz, publicysta, uczestnik Powstania Warszaw. , działacz opozycji w PRL
- **17 maja 1870** r. urodził się **Lucjan Rydel** – poeta, dramaturg i tłumacz; pierwowzór *Pana Młodego* z „*Wesela*” Wyspiańskiego.
- **18 maja** - **Międzynarodowy Dzień Muzeów.**
- **18 maja 1910** r. zmarła **Eliza Orzeszkowa** – pisarka, publicystka, działaczka społeczna, autorka m.in. „*Nad Niemnem*”.
- **18 maja 1920** r. w Wadowicach urodził się **Karol Wojtyła** – od 1978 r. papież *Jan Paweł II* (zm. 2005 r.).
- **19 maja** – to **Dzień Pamięci Zmarłych na AIDS**

Tego dnia w **1480** r. zmarł **Jan Długosz** – biskup lwowski, najwybitniejszy polski średniowieczny kronikarz; zaś w **1950** r. urodzili się: siatkarz – **Wiesław Gawłowski** (zm. 2000 r.) oraz tyczkarz **Tadeusz Ślusarski** (zm. 1998 r.).

- **20 maj 1980** r. przemysłanin **Henryk Jaskuła** na jachcie „*Dar Przemysła*” wpłynął do portu w Gdyni kończąc samotny rejs dookoła świata. Był pierwszym Polakiem – i trzecim żeglarzem świata -, który samotnie opłynął Ziemię bez zawijania do portów.
- **21 maja** – to **Święto Kadeta***
- **22 maja 1930** r. urodził się **Jan Ciszewski** – wybitny sprawozdawca i komentator sportowy radiowy i telewizyjny, tytan mikrofonu, propagator piłki nożnej hokeja na lodzie i sportu żużlowego (zm. 1982 r.).
- **23 maja** – **Zielone Świątki** - czyli **Święto Zesłania Ducha Świętego**. Od **1931** roku Zielone Świątki są świętem zjednoczonego ruchu ludowego i funkcjonują pod nazwą **Święta Ludowego**. Z tym dniem związane są wróżby agrarne, np. „*Gdy deszcz w Zielone Świątki, da Bóg wielkie sprzętki*” (dobry zbiór siana) , albo: „*Deszcz w Zielone Świątki - jeśli pada – wielką biedę zapowiada*” .
- **23 maja 1940** r. polski okręt podwodny ORP „**Orzeł**” wypłynął w swój ostatni bojowy rejs. Kilka dni później zaginął w niewyjaśnionych okolicznościach.
- **24 maja 1940** r. urodził się **Josif Brodski** – rosyjski pisarz i poeta, jeden z największych poetów i eseistów XX w. W ZSRR skazany za pasożytnictwo i w 1972 r. wydalony z kraju. W 1987 r. został laureatem *Nagrody Nobla* (zm. 1996 r.).
- **25 maja** – to **Dzień Dzieci Zaginionych**

Według biuletynów rządowych **NRD** w nocy **24/25 maja 1950** r Amerykanie dokonali pierwszego zrzutu stonki ziemniaczanej – rozpoczęła się trwająca kilka lat kampania zwalczania „*pasiastego dywersanta*” w krajach tzw. „*demokracji ludowej*”.

- **26 maja** – **Dzień Matki**

W tym miejscu felietonu wszystkim Matkom Redakcja pozwala sobie złożyć najserdeczniejsze życzenia zdrowia, zadowolenia z życia zrozumienia u dzieci i wnuków oraz wielkiego poszanowania wynikającego z Waszego trudu i tego, co zrobiliście – i nadal robicie – dla swoich

bliskich. Dziękujemy za to wszystko, co cały czas nam dawałyście i nadal nam dajecie z siebie... i z cienkiego portfela . Wszystkiego dobrego !!!

- **27 maja 1840** r. zmarł **Niccolo Paganini** – włoski skrzypek i kompozytor, najwybitniejszy wirtuoz skrzypiec wszech czasów.
- **28 maja 2000** r. zmarł **Kazimierz Leski** – lotnik, żołnierz AK, w latach 1942- 44 organizator przerzutu kurierów na Zachód *ur 1912*)
- **30 maja 1640** r. zmarł **Peter Rubens** – flamandzki malarz, rysownik i grafik; jeden z najwybitniejszych twórców baroku (*u 1577*)
- **31 maja** – to **Światowy Dzień bez Papierosa**
- **31 maja 1910** r. utworzono Związek Południowej Afryki, który w 1961 r. został przekształcony w Republikę Południowej Afryki.

Kończy się najpiękniejszy – przystrojony kwiatami i ziołami - miesiąc. Delektujemy się pięknem przyrody - niewątpliwie w ten czas żywiej biją nam serca i inne o tej porze roku jest nasze samopoczucie. Może wpływ na to mają śpiewające miłosne trele słowiki i być może z tego powodu znowu cieszymy się pełnią życia ?

Bez względu na to, co jest przyczyną tej euforii i chęci życia - nie niszczy jej, ponieważ taki czas najprawdopodobniej dopiero powtórzy się za rok, więc chłońmy piękny maj, bo naprawdę jest tego wart ...

Zygflor 2010-02-25

*kadet – to tytuł słuchacza szkoły chorążych (*wojskowej i niektórych służb mundurowych*) przed jej ukończeniem

Co nieco o historii i dniu dzisiejszym

Koła PZN w Leżajsku

Historia Koła PZN w Leżajsku zaczyna się w **1960** r. za sprawą **Józefa Kozyra** z Woli Zarzyckiej (*oczywiście założycielskich dokumentów brak*). To dzięki jego aktywności udawało się zrzeszyć osoby z I-szą i II-gą grupą inwalidzką z tytułu dysfunkcji narządu wzroku z terenu powiatu leżajskiego. Dzięki mrówczej pracy Józefa Kozyry udało się wyszukać takie osoby i zrzeszyć je – w chwili założenia Koło liczyło 66 osób dorosłych i 8 dzieci.

Wówczas szyld Koła PZN brzmiał:

Polski Związek Niewidomych
Stowarzyszenie Wyższej Użyteczności
Zarząd Koła w Leżajsku
z siedzibą w Nowej Sarzynie

Początkowo siedzibą Koła PZN było prywatne mieszkanie, dopiero w 1987 r. Urząd Gminy w Nowej Sarzynie udostępnił im lokal na biuro przy Urzędzie Miasta. Z pomieszczenia korzystali wspólnie wraz z inną organizacją społeczną. Pomimo tego, że pierwsze pomieszczenie nie spełniało standardów związanych z naszą niepełnosprawnością, to nie zważając na niesprzyjające warunki Zarząd Koła pracował „pełną parą” organizując w nim m.in. spotkania i różne inne imprezy.

Dzięki współpracy z Ligą Kobiet dla członków Koła organizowano m.in. kursy gastronomiczne i inne.

W **1988** r. po śmierci Jozefa Kozyry następuje zmiana przewodniczącego – jego następcą i nowym sternikiem leżajskiej struktury PZN zostaje **Leon Spiehlanin**. Wraz z rządami nowego przewodniczącego zauważa się aktywność tejże struktury oraz ożywienie jej działalności na lokalnym forum. Efektem tego trendu jest zwiększenie się liczebności członków do 101 osób.

Popularyzacji zaistnienia w lokalnej społeczności niewątpliwie sprzyjało podejmowanie przez ZK szeregu interwencji odnośnie polepszenia spraw socjalno-bytowych członków, pozyskiwanie na ich rzecz zapomóg pieniężnych, czy opału. To wtedy w ramach pomocy (*opieki*) socjalnej za przyczyną porad i interwencji Zarządu Koła 32 osoby otrzymały renty inwalidzkie, 8 z nich zapomogi, zaś 7 zapomogi okresowe, kilku zapomogi doraźne.

Za przyczyną Władz Koła duża liczba ludzi pracowała w Spółdzielni Niewidomych „**Start**” w Przemyślu w tzw. zatrudnieniu „chałupniczym”, czyli na dostarczonych warsztatach i półproduktach u siebie w domu.

W celu poprawy warunków życia wielu obłożnie chorych członków Koła PZN Zarząd Koła nawiązał współpracę z opiekunkami z Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej.

To wtedy ówczesny Zarząd Okręgu Rzeszowskiego PZN przekazał im dotację na zakup sprzętu rehabilitacyjnego oraz sprzętu ułatwiającego życie niewidomym. Dzięki temu mogli zakupić – oraz rozprowadzić – obrablowane zegarki naręczne i budziki. Zarząd na bieżąco załatwiał i rozstrzygał sprawy problemowe i indywidualne wynikające z potrzeb – i życia – tej społeczności.

Od **1998** – do wiosny **2000** r. funkcję przewodniczącego ZK PZN pełni **Kazimierz Ćwikła** - rezygnuje na własną prośbę.

Kolejnym przewodniczącym zostaje **Jerzy Mach**, który funkcję pełnił przez pół roku.

W wyniku jesiennych wyborów **2000** r. „do władzy dochodzi” – zostaje wybrana na funkcję przewodniczącego ZK PZN w Leżajsku – **Anna Grabowiec** i rozpoczyna swą służbę, którą pełni do dzisiaj.

Pod jej „rządami” nadal kontynuują swoją służebną działalność. Wiosną 2001 r. – z powodu niskiego standardu ich lokalu oraz niekorzystnej lokalizacji - swoją siedzibę przenoszą do Leżajska, gdzie funkcjonują do chwili obecnej. Nowe pomieszczenie wymagało remontu, odnowienia i przystosowania dla specyficznego użytkownika. *Na koszty remontu złożyły się – jak wspomina Ania - wyłącznie ceny materiałów, bowiem wszelkie niezbędne prace w czasie remontu zostały wykonane dobrowolnie i nieodpłatnie przez członków Kola PZN jak i osoby im sprzyjające (wolontariusze i młodzież szkolna).* Wyposażenie biura zapewнили: poseł **Zbigniew Rynasiewicz** i pan **Stanisław Lemiech**.

Od zarania powołania nowego ZK PZN ich priorytetem była opieka i wspieranie osób niewidomych i słabowidzących w tzw. terenie, prowadzenie na ich korzyść działań zmierzających do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny typu: białe laski, lupy, linały, czujniki poziomu cieczy, mówiące zegarki, ciśnieniomierze, gleukometry, itp., zaś dla dzieci i młodzieży podręczniki szkolne w powiększonym druku, zeszyty z pogrubioną linią i pomoce ułatwiające naukę, np. dyktafony. Pod „rządami” Ani corocznie dokonują prenumeraty pzn-owskich pism na wszelakiego rodzaju nośnikach i wersjach.

Dzięki zaangażowaniu dyrektor leżajskiego MOK – pani **Marii Horoszko** – udało im się zgromadzić księgozbiór książki mówionej, który obecnie liczy sobie ponad 200 tytułów i – co ważne - nadal jest powiększany. Z tego, co wiadomo, to cieszy się niezwykle popularnością członków, o czym zaświadcza „*ruch w wypożyczaniu*” poszczególnych tytułów.

Należy zauważyć, że nadal systematycznie wzrasta liczba osób przyjmowanych do leżajskiego Kola PZN. Nowoprzyjęci przez ZK są kierowani na kursy przyuczające do radzenia sobie w środowisku naturalnym do OSR w Bydgoszczy lub na kilkudniowe turnusy rehabilitacyjne organizowane w okresie letnim przez ZO Podkarpackiego PZN.

W 2008 r. dwóch przedstawicieli ich Koła uczestniczyło w kursie szkoleniowym na Słowacji dotyczącym poruszania się w terenie z pomocą białej laski, zaś członkowie Koła posiadający komputery uczestniczyli w kursie obsługi tegoż urządzenia, który organizował leżajski PCPR.

W ramach samopomocy świadczą sobie pomoc w rozliczaniu PIT-ów, Wniosków do PFRON dotyczących dotacji na zakup sprzętu komputerowego w ramach programu „Komputer dla Homera”, czy Wnioski do PCPR na turnusy rehabilitacyjne lub dotyczących niwelowania barier architektonicznych lub w komunikowaniu się.

Zarząd propaguje – i rozwija – różne formy działalności kulturalnej, czy związanej z propagowaniem rękodzieła artystycznego, aktywności turystycznej – słowem: preferuje ogólnie pojętą aktywność fizyczną i rekreację na świeżym powietrzu.

Turnus rehabilitacyjny dla 30 osób zorganizowali w 2003 r. w Sianożętach, zaś rok później w Poddębju na tyleż samo osób. W 2006 roku rehabilitowali się w gronie 20 osób w Rymanowie Zdroju – do jego realizacji środki pozyskali z PFRON.

Ich domeną są też kilkudniowe wycieczki, np. w 2004 r. w gronie 40 osób przez 3 dni zwiedzali Muszynę i Krynicy.

W celu poprawy zdolności manualnych organizowali warsztaty plastyczne, podczas których niewidomi uczyli się komponowania i układania papierowych kwiatów.

Kilka razy do roku spotykają się na spotkaniach integracyjnych typu ogniska, czy wieczorki, opłatek, jajko wielkanocne, Dzień Dziecka, Dzień Białej Laski, czy uczestniczą w nabożeństwach 11 lutego – na Światowy Dzień Chorego.

Niewątpliwie mogą pochwalić się tym, że w środowisku w skali Podkarpacia są „ośrodkiem propagującym wykonywanie papierowych kwiatów” – niewątpliwie jest to zasługa prezes **Anny Grabowiec**, która - wraz z innymi członkami Koła – jest zapraszana na różnego rodzaju wystawy artystyczne, wieczorki poetyckie, na których prezentują swoje osiągnięcia.

Ważnym wydarzeniem w historii Koła PZN w Leżajsku były w **2001** r. obchody **40-lecia** zaistnienia ich struktury PZN w regionie. Na Jubileuszu gościli około 450 osób, zaś uroczystości uświetniły występy młodzieży z leżajskiego MOK. Podkreślają, że dzięki niezwyklej hojności licznych sponsorów ich Jubileusz miał wyjątkowo podniosły i uroczysty charakter.

Anna Grabowiec – w/g nowej terminologii – prezes leżajskiego Koła PZN zauważa, że „w ciągu minionych lat zawiązała się przyjaźń i szeroko pojęta współpraca pomiędzy Zarządami Kół PZN z Łańcuta i Rzeszowa. Często służymy sobie nawzajem pomocą w przygotowywaniu i realizacji różnych imprez”.

W **2006** r. podczas lokalnych obchodów **Dnia Białej Laski** wyróżnili osoby zasłużone i udzielające się na rzecz środowiska poprzez odznaczenie ich Honorowymi Odznakami PZN.

I tak:

Złote Honorowe Odznaki PZN otrzymali:

- **Maria Horoszko** – dyrektor MOK w Leżajsku
- **Jan Kida** – Burmistrz Nowej Sarzyny
- **Stanisław Lemiech** – dyrektor ARiMR
- **Jan Chmura** – dyrektor PCPR

Srebrną Honorową Odznakę PZN otrzymała:

- **Romana Nowak** – członkini ZK PZN

Brązowe Honorowe Odznaki PZN otrzymali następujący członkowie Koła PZN:

Mieczysław Piel, Krystyna Pietrzyk, Franciszek Borek, Jerzy Mach, Aniela Chmielecka, Helena Bujniak, Halina Piechowska, Maria Urban.

Ze sprawozdania statystycznego na koniec 2009 r. wynika, że poniżej zaprezentowany ZK PZN pracuje dla **86** dorosłych osób oraz **8** dzieci zrzeszonej w tej strukturze PZN.

Na rzecz tego stanu osobowego pracuje ZK PZN w składzie:

prezes: **Anna Grabowiec**

wiceprezes : Henryka Dziuba

skarbnik: Emilia Giedlarowiec

sekretarz: Antoni Maczuga

członkowie ZK: Janina Chamiec

adres:

Polski Związek Niewidomych

Koło Leżajsk

ul. Jarosławska 1

37 – 300 Leżajsk

P.s.

Redakcja dziękuje za nadesłanie dogłębnych materiałów i opracowań na temat macierzystego Koła PZN prezes Ani Grabowiec, bez której zaangażowania i nadesłanych materiałów nie powstałoby powyższe opracowanie.

Zygflor 2010-02-28

Tegoroczne drugie

- plenarne spotkanie **Podkarpackiej Rady Niewidomych Diabetyków** odbyło się 22 marca 2010 r. w świetlicy **Obwodu Lecznictwa Kolejowego** przy Placu Dworcowym 2 w Rzeszowie.

Na niezwykle ważne obrady przybyło 14 przedstawicieli Rad działających przy Kołach Terenowych PZN, którzy do przeanalizowania mieli zaplanowanych kilka ważkich spraw.

W czasie spotkania zrealizowano następujące punkty:

- odczytano Sprawozdanie ze szkolenia w Radziejowicach
- rozdano glukometry dla każdego z Kół PZN na tzw. „*stan ich macierzystych struktur*”
- omówiono instytucję tzw. koordynatora Podkarpackiej RND przy KRND w kontekście obowiązków wynikających z tej funkcji
- ustosunkowano się do kwestii finansowych RND (*tj. możliwości wypłaty delegacji przedstawicielom Kół PZN przyjeżdżających na plena Rady*) i uznano, że zwrot kosztów przyjazdów przedstawicieli pozostanie w gestii ich macierzystych ZK PZN.
- podjęto uchwały
- omówiono sprawy różne i wniesione.

W trakcie ważnego głosowania odwołano dotychczasową koordynator (*łącnika podkarpackiego środowiska niewidomych diabetyków z KRND i odwrotnie*), zaś na wakujące miejsce wybrano **Grzegorza Grabonia**, którego zastępcą został **Lucjan Czarnecki** z Sanoka.

O prężności działania **KRND** może zaświadczyć sprawozdanie ze szkolenia w Radziejowicach w Ośrodku „**Afrodyta Spa**”, w którym w dniach 23 – 28. 02. 2010 uczestniczyły nasze cztery koleżanki.

O zasygnalizowanym szkoleniu **Zuzanna Ostafin** powiedziała: „W szkoleniu uczestniczyli przedstawiciele z czterech Okręgów PZN: Śląskiego, Pomorskiego, Świętokrzyskiego i Podkarpackiego. Naszą RND reprezentowały **Anna Kowal, Irena Kozik, Bożena Majdańska i Zuzanna Ostafin**. Koordynatorem unijnego szkolenia pod nazwą „Zobaczyć pespektywy” była **Jowita Krzyżanowska** z firmy **GeneXo**. Projekt ciągle trwa i jest wspierany przez Islandię, Lichtenstein, Norwegię oraz ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Budżetowego, jak też budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych.

Projekt „Zobaczyć pespektywy” ma na celu aktywizację i integrację społeczną osób chorych na cukrzycę dotkniętych utratą wzroku, a także doradztwo w podejmowaniu pracy i informację o możliwości zakupu glukometru głośnomówiącego dla nich.

Każdy uczestnik szkolenia – wręcz automatycznie – został konsultantem tego projektu i przez pół roku ma pełnić dyżur raz w miesiącu w miejscach wybranych przez konsultanta i informować zainteresowane osoby w jakiej intencji powstał omawiany projekt.

*W pierwszym dniu szkolenia każdy z nas otrzymał **e-lektora*** oraz został przeszkolony w jego obsłudze przez p. Jana Gawlika, aby mógł nagrywać ważne informacje.*

W trakcie szkolenia wszyscy mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji świadczonych przez lekarza dermatologa – Janinę Kamińską, kardiologa – Cezarego Poszwińskiego, a także diabetologa – Marka Liniarskiego.

Przez te dni uczestnikami szkolenia opiekowała pielęgniarka Hanna Borowiecka, która mierzyła nam ciśnienie i poziom glukozy we krwi. Fachowych porad udzielała dietetyk Anna Włodkowska – Myszka, która udzielała nam wiedzy jak odżywiać się przy cukrzycy.

Zagadnienia związane ze stopą cukrzycową przybliżyła nam Mirosława Młynarczyk-pielęgniarka z Przychodni Stopu Cukrzycowej - , która uświadamiała nam jak niezwykle ważna jest prawidłowa pielęgnacja stóp osoby chorej na tę chorobę.

Przez dwa dni wysłuchiwalismy porad psychologa Piotra Sokołowskiego na temat komunikacji międzyludzkiej, asertywności i sposobów poszukiwania pracy. Po

zakończonych z nim wykładach każdy z nas otrzymał od tegoż wykładowcy „Certyfikat uczestnictwa w szkoleniu”. Niezwykle ciekawy temat w swych zajęciach podjął diabetolog Marek Liniarski, który omówił zagadnienia „tabu” ogólnikowo zebrane pod szyldem: „Alkohol, seks, papieros” – oczywiście w kontekście naszej jednostki chorobowej.

*W ostatnim dniu zajęć pedagog Marta Biegajło prowadziła zajęcia aktywizacyjne i integracyjne. W tymże dniu każdy z uczestnik szkolenia otrzymał dwa glukometry **IXell audio** – jeden dla celów prywatnych, zaś drugi do prezentacji podczas szkoleń w miejscach pełnienia dyżurów.*

Codziennie uczestniczyliśmy w ćwiczeniach – gimnastyce, gdzie mierzyliśmy poziom cukru przed wysiłkiem fizycznym oraz po nim. Również korzystaliśmy z sauny, jakuzji i grotły solnej.

Mniemam, że wszystkim czas szkolenia upłynął w miłej i przyjacielskiej atmosferze. Teraz przed nami stoi nowe wyzwanie – w końcu jesteśmy przeszkolonymi konsultantami projektu i z tej roli wypada wywiązać się należycie i bezbłędnie” – takim stwierdzeniem swą relację zakończyła Zuzia.

W luźnej dyskusji Zarząd RND apelował do liderów o kontynuację organizacji specjalistycznych spotkań w siedzibach Kół PZN z regionalnym przedstawicielem firmy IXell audio , w których jeszcze ich nie przeprowadzono w celu propagowania tego przyjaznego niewidomym diabetykom urządzenia. Jednocześnie prezes RND ponowiła apel o uzupełnianie dokumentacji i zaświadczeń lekarskich potwierdzających borykanie się z tą podstępą chorobą przez wielu z nas, poinformowała o możliwości zorganizowania specjalistycznego szkolenia w miesiącach letnich w ramach tzw. turnusu rehabilitacyjnego dla przedstawicieli tej grupy chorobowej ze środków pozyskanych przez ZO PZN z PFRON. Jednocześnie każdemu z przybyłych reprezentantów wręczono po dwa glukometry, aby służyły potrzebującym w siedzibach Kół PZN.

* e-lektor – nowoczesne mobilne urządzenie przeznaczone do słuchania

książek zapisanych w różnych formatach z funkcją dyktafonu

Zygflor 2010-03-23

P.s.

Dociekliwych odsyłam do strony internetowej omawianego przedsięwzięcia:

www.zobaczyćperspektywy.pl

Wchodząc tam dowiedcie się, że:

- celem programu jest zapewnienie równych szans wyodrębnionej grupie członków PZN stanowiącej liczę 4993 osób, które utraciły wzrok na skutek cukrzycy
- cel projektu będzie realizowany poprzez rehabilitację społeczno-zawodową oraz aktywizację i integrację członków grupy w formie warsztatów edukacyjnych zawierających elementy: profilaktyki zdrowia, umiejętności codziennego funkcjonowania, wsparcia psychologicznego oraz aktywizacji zawodowej.
- bezpośrednie działania projektu są adresowane do grupy przedstawicieli niewidomych i słabowidzących z całej Polski
- w celu zainicjowania wzajemnej pomocy wśród członków grupy oraz przekazania wsparcia wynikającego ze zdobytej wiedzy i umiejętności uczestnicy warsztatów utworzą działająca przy Okręgach PZN sieć społecznych punktów konsultacyjnych dedykowanych wszystkim niewidomym i słabowidzącym diabetykom.

Z cyklu: „**O nich się mówi...**”

Ewa Lekowska

- księgowa oraz instruktor zajęć kulturalno-edukacyjnych w PKSiRNiS „Podkarpacie” w Przemyślu.

- **Zygflor:** O Pani kulturotwórczej działalności bardzo dużo słyszałem od osób, które miały przyjemność z Panią współpracować i – przede wszystkim – od prezesa PKSiRNiS „Podkarpacie” – Stanisława Sęka, który bardzo pochlebnie wypowiadał się o nowej pracownicy i jej wielowątkowej działalności w Klubie. Proszę Czytelnikom pisma przybliżyć swoją działalność na rzecz Klubu, jak i ludzi w nim zrzeszonych, a korzystających z tego, co Pani im proponuje na tzw. odcinku kulturalnooświatowej działalności Klubu.

- **Ewa Lekowska:** Niedawno, bo 11 lutego minęły dopiero dwa lata, odkąd jestem zawodowo związana z PKSiRNiS „Podkarpacie”. Do godzin popołudniowych pełnię funkcję księgowej Klubu, zaś po zakończeniu tych obowiązków w każdy wtorek i czwartek w lokalu Klubu przy ul. Katedralnej 3A, a ostatnio przy ul. Mickiewicza 20 w Przemyślu pełnię funkcję instruktora zajęć kulturalno-edukacyjnych. We wtorki prowadzę indywidualne konsultacje kulturalne (osobiste, internetowe, telefoniczne) piszących utwory literackie, przygotowujących się do konkursów oraz programów. To wtedy ludzie, którzy „wpadną do mnie na chwilę” mogą zatrzymać się „wśród swoich” - słowem pobyc w swoim gronie.

W każdy czwartek zorganizowaną grupą staramy się wyjść do kina, teatru, na często organizowane spotkania z poetami, pisarzami, czy ludzi kultury reprezentującymi inne jej dziedziny.

Muszę się pochwalić, że nasze poetki, które przychodzą do mnie na zajęcia wzięły udział w „XV Dorocznym spotkaniu poetów z cyklu: Przystanek poezja”, na koniec którego został wydany tomik poezji. To spotkanie było organizowane przez Centrum Kulturalne w Przemyślu przy ul. Konarskiego.

Zajęcia kulturalne prowadzimy w świetlicy przy Katedralnej 3A, tylko z uwagi na awarię instalacji wodnej przez ostatnie dni spotykamy się w lokalu przy ul. Mickiewicza 20. To w świetlicy przy Katedralnej organizujemy szkolenia komputerowe, a także znajduje się biblioteka wraz z księgozbiorem w zapisie cyfrowym. Podczas zajęć można wypożyczać książki nagrane na różnego rodzaju nośniki (na taśmy

magnetofonowe, na płyty do odtwarzania na czytnikach, odtwarzaczach mp3 i innych urządzeniach lektorskich) oraz czasopisma i poradniki wydawane powiększonym drukiem i w brajlu. Istnieje również możliwość skorzystania z kawiarenki internetowej. To tam w ramach spotkań kulturalnych odbywają się wieczory kolęd, Opłatek, wieczory pieśni biesiadnej, Wielkanocne Jajko, Tłusty Czwartek i inne. Ciekawą formą zajęć są również wieczory filmowe, podczas których oglądamy filmy z audiodeskrypcją, czyli specjalnie przystosowane dla osób z dysfunkcją narządu wzroku, gdzie narrator za pomocą słów opisuje to, co dzieje się na ekranie np. stroje, zachowanie aktorów itp. Nigdy nie narzekamy na brak frekwencji.

Oczywiście współpracujemy z przemyskim Kołem PZN, Spółdzielnią Niewidomych „Start” – to razem staramy się rozwijać działalność kulturalną w środowisku.

W październiku podczas obchodów Międzynarodowego Dnia Niewidomych – zwanego Dniem Białej Łaski wystąpiliśmy ze swoim poetycko – muzycznym programem w Centrum Kulturalnym w Przemyślu oraz Domu Kultury w Jarosławiu.

Ostatnio nasze poetki zostały zgłoszone do ogólnopolskiego konkursu poetyckiego o nazwie: „*No to co, że nie widzę*”, którego rozstrzygnięcie nastąpi 30 maja w miejscowości Owińska w okolicach Poznania. Mam nadzieję, że tam wspólnie pojedziemy. Do konkursu zgłosiłam 8 poetek, tj. Zuzannę Ostafin, Lucynę Krzan, Romanę Małyszek, Halinę Domaradzką, Marię Głowik, Janinę Melnyk, Marię Markiewicz i Czesławę Kus.

O konkursie dowiedziałam się w ostatniej chwili i „*rzutem na taśmę*” jeszcze udało mi się je zgłosić.

Wykorzystując możliwości Internetu przez cały rok publikujemy utwory naszych poetek oraz najaktualniejsze informacje związane z propozycjami Klubu.

Wspieramy działalność związaną z rękodziełem artystycznym – np. „*dzieła*” Romany Małyszek i Marii Gawaluch udostępniliśmy do obejrzenia podczas zajęć z rehabilitacji społecznej prowadzonych w ramach organizowanego szkolenia pod nazwą „*Wiedza sportowa drogą do sukcesów*”, które Klub realizował jesienią ubiegłego roku w Klimkówce. Ta prezentacja artystów przysłużyła się „*do wyciągnięcia*” takich ludzi z cienia i ośmielenia ich do pokazania tego, co robią po kryjomu chowając w szufladach

wszystko to, co napiszą, zrobią w swoich rękach. W ten sposób ośmieliliśmy ich „aby pokazali się światu”.

Oprócz tego organizujemy wycieczki, np. do Tyrawy Wołowskiej - do artysty Bogusława Iwanowskiego -, do Lwowa, czy Sambora na Ukrainie.

Efekty naszych poczynań oraz turystycznych eskapad są do obejrzenia na stronie internetowej Klubu w zakładkach „Kultura”, „Galerie”.

- Serdecznie dziękuję za rozmowę i podjęcia się trudnej pracy na rzecz środowiska na odcinku kulturalnooświatowym. To, co Pani czyni jest uzupełnieniem luki – tzw. niszy kulturalnej – w której swoją ostoję znalazły osoby parające się piórem z całego Podkarpacia. W tej działalności życzę szeroko pojętych sukcesów oraz wdzięczności tych, którym coś twórczego Pani proponuje.

Dziękuję za rozmowę.

Zygflor 2010-03-02

P.s.

Przy okazji namawiam do obejrzenia strony internetowej PKSiRNiS „Podkarpacie”. Zapewniam – naprawdę warto ...

www.podkarpacie-przemysl.org.pl

1. Witryna poetycka

*Niegdyś wiersz o poniższej treści otrzymałem od **Lucyny Krzan** i z pewnych względów nie chciałem go publikować w naszym piśmie. Jednak zobaczywszy go na stronie internetowej PKSiRNiS „Podkarpacie” stwierdziłem, że utwór już swój debiut miał, więc z czystym sercem zamieszczam go w majowym „Przewodniku”.*

Na wzmiankowanej stronie znalazłem jeszcze kilka nieznanymi mi wierszy autorów, z którymi jeszcze się nie zetknąłem. Zapoznawszy się z nimi stwierdzam, że aż prosi się, aby je publikować w naszej „Witrynie poetyckiej”.

*Czy kiedykolwiek będzie mi dane korzystać z poetyckiego bogactwa tych, których wokół siebie zrzeszyła **Ewa Lekowska** ?*

1. Szanowny Panie Redaktorze

Poświęciłeś mi czasu tyle,
że czoło przed Tobą chylę.
Za cierpliwość, za wytrwanie
i w milczeniu słuchanie moich słów.
Moich opowieści niewieścich
z życia wziętych – nie z powieści,
tanich czasopism, czy seriali - .
Ty słuchałeś. A inni ? Nieważne
- powiedzmy, że też.
Nie o sławę, ni chwałę, nie o publikację,
lecz o szczerą rację. Opinię.
Twoje zdanie – ważne dla mnie jest.
Umiesz słuchać . Przyznaję.
Nie podchlebiam się wcale.
W moje słowa łaskawie - uwierzyć chciej :
dostrzegasz, spostrzegasz, docierasz
do ludzi ciekawych i spraw.
Na żywo i w historii – z nutką melancholii,
gawędziarz jesteś „na bank” .
Niezwykłe poczucie humoru też masz.
Dała Ci Bozia talent – nie wypieraj się wcale -,
Każdy Czytelnik **Przewodnika** to wie.

Twoje reportaże są jak w oknach witraże:

- piękne i znakomite,

w ciekawostki odziane obfite.

To domeną Twoją jest.

Ten – „kto Cię” raz przeczytał –

o kolejny egzemplarz już pyta,

choć on jeszcze w drukarni jest.

Lubimy Cię **Redaktorze !!!**

Niech Ci Pan dopomoże

w Twojej twórczej pracy na kolejne nowe dni.

Z wyrazami szacunku

- w imieniu wdzięcznych Czytelników Przewodnika - oraz własnym

1. *Lucyna Krzan*

„Zielone Świąta”

Na zielone święta płynie woń dokoła

A dzwon z wieży wysokiej do kościoła woła

Zielenią przystrojone wszystkie polskie chaty

A stroi je każdy biedny, czy bogaty

W kraśnych strojach po ulicy dziewczęta spacerują

A wieczorem w młodych lipkach pan za panią snują

Upojeni szczęściem własnym i blaskiem księżycyca

Zaś słowik cicho nuci na drzewie z ukrycia

Miły wieczór jest majowy na zielone święta

Korzystają z niego chętnie chłopcy i dziewczęta
Bo ten wieczór jest uroczy i czas płynie mile
Z przyjemnością wszyscy młodzi spędzają tam chwile

autor: Kazimierz Bacewicz

„Noc majowa”

W tę cichą noc majową
Gdy gwiazdki lśnią na niebie
Chciałbym patrzeć w Twe oczęta
I tulić Cię do siebie
Tak było by nam błogo
W tę cudną noc majową
A wonne płatki jaśminu
Spadałyby nad głową
I bylibyśmy szczęśliwi
Tak przytuleni do siebie
Wśród woni nocy letniej
Gdy gwiazdki lśnią na niebie

autor: Kazimierz Bacewicz

Z okazji Pierwszej Komunii św.

Z wiadomych względów proponuję okolicznościową dedykacyjną „ściąę” autorstwa **Zuzanny Ostafin**, gdyż zaiste z niczym trafniejszym, głębszym i celniejszym na tę okoliczność nigdy nie udało mi się zetknąć...

Wiersz można wykorzystać w całości lub fragmentarycznie.

1. Dla .....

Dzisiaj jest dzień piękny i wspaniały,

Pan Jezus puka do Twoich drzwi,

Nie lękaj się, już jesteś dojrzały,

Niech Ci z radości serduszko drży.

Miej zawsze czyste serce,

By Jezus mógł w nim gościć,

On weźmie Cię w swoje ręce

I mocno przytuli z radości.

Pamiętaj :

Jezus – to sama miłość,

Jezus – to nasz nauczyciel,

Jezus – to sama radość,

Jezus – to nasz Zbawiciel.

Syneczku mój kochany,

Najdroższy mój kwiatuszku,

Czy znajdziesz miejsce dla mamy

W swoim pięknym serduszku ?

Tyś całym moim szczęściem

I całą mą radością,

Tyś moim światełkiem w życiu

Za co dziękuję Bogu z ufnością.

Mama (lub ktoś inny)

Wielkanocne jajko AD 2010

Przez region w naszym środowisku przetacza się kolejna fala okolicznościowych spotkań - tym razem z racji Świąt Wielkanocnych upamiętniających zmartwychwstanie Pana naszego Jezusa Chrystusa.

Symbolem tych świąt jest jajko. Jajko od czasów pogańskich utożsamiane jest z odradzającą się płodną przyrodą, to tę symbolikę chrześcijaństwo powiązało ze Zmartwychwstaniem Pańskim.

Cud nowego życia ukryty w jaju dawniej przemawiał do ludzi znacznie bardziej, niż obecnie. Dla starożytnych jajko było symbolem w potrójnym sensie: jako jajo świata, jako symbol płodności, zdrowia, szczęścia i jako symbol kultowy. Jego symbolika jednak zasadza się zawsze na jednej podstawowej idei: jajo jest początkiem stawania się, początkiem rozwoju, symbolem nowego życia, zaś w chrześcijaństwie stało się symbolem zmartwychwstania.

Powstanie Chrystusa z grobu

porównywano z wykluwaniem się pisklęcia ze skorupki – *„podobnie, jak spod martwej skorupy wychodzi pisklę, tak spod głazu grobowego zmartwychwstał Chrystus”*. Zapewne dlatego maleńkie żółte kurczaczki są jednym z symboli wielkanocnych świąt.

„Prosimy Cię Panie, aby łaska Twojego błogosławieństwa zstąpiła na te jaja; niech staną się zdrowym pokarmem dla wiernych Twoich, którzy spożywać je będą w duchu dziękczynienia za zmartwychwstanie Pana naszego Jezusa Chrystusa” – te słowa inaugurowały okolicznościowe spotkania oraz składanie sobie nawzajem życzeń płynących od serca w niejednym z Kół PZN.

Oby zgodnie z wypowiedaną intencją tak było przez resztę roku, obyśmy byli świadomi tego, co życzyliśmy sobie w ostatnich dniach, oby towarzyszyła nam wzajemna życzliwość i zrozumienie, bo dość niesnasek i przepychanek, które ostatnimi czasy są domeną naszego życia związkowego.

Oby nie było to jałowe i bezowocne „jajczkowanie”, które zwykle przeżywamy raczej rutynowo bez większych emocji i refleksji, bo szkoda czasu i życia, gdy przyszłość jest wielką niewiadomą, za którą może czaić się ból, cierpienie i śmierć.

Czas zacząć w życiu wdrażać to, do czego zostaliśmy niegdyś powołani i do czego zobowiązują nas przyjęty chrzest, sakramenty święte oraz wspólna religijna zbiorowość, czyli chrześcijaństwo, z którym wszyscy się ponoć utożsamiamy.

Zygflor 2010-04-11

Wyeksponowane w tekście zdjęcia, to fotorelacja ze spotkania wielkanocnego w Kole PZN Rzeszów.

Kilka chwil z historii koła PZN w Leżajsku

